

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

του σχεδίου νόμου

Τροποποίηση του ν. 4557/2018 (Α' 139) για την πρόληψη και καταστολή της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας - Ενσωμάτωση στην ελληνική νομοθεσία της Οδηγίας (ΕΕ) 2018/843 και του άρθρου 3 της Οδηγίας (ΕΕ) 2019/2177

Α. ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΑ

Η νομοθεσία που αφορά στην πρόληψη και καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας έχει αποτελέσει τα τελευταία χρόνια αντικείμενο διαδοχικών τροποποιήσεων, δεδομένης της εξελισσόμενης φύσης των απειλών και των ευπαθειών του ενωσιακού και των εθνικών συστημάτων πρόληψης και καταστολής.

Ο εντοπισμός, η αξιολόγηση και ο συνακόλουθος μετριασμός των κινδύνων σχετικά με την καταπολέμηση του ξεπλύματος χρήματος και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας (ΚΞΧ/ΧΤ) απαιτεί ευρύτατες συνέργειες σε εθνικό και υπερεθνικό επίπεδο και διαρκή αναθεώρηση μεθόδων και προτύπων.

Οι πρόσφατες τρομοκρατικές επιθέσεις σε ευρωπαϊκές πόλεις ανέδειξαν το γεγονός ότι οι τρομοκρατικές ομάδες αξιοποιούν σύγχρονες τεχνολογικές μεθόδους για τη χρηματοδότηση των δράσεών τους, εκμεταλλευόμενες τα εναλλακτικά χρηματοπιστωτικά συστήματα, τα οποία παραμένουν ένα περίπλοκο πεδίο δραστηριοποίησης εκτός νομοθετικής ρύθμισης.

Η ενίσχυση του υπάρχοντος πλαισίου και η υιοθέτηση ρυθμιστικών κανόνων για νέους παίκτες στην αγορά είναι καθοριστικής σημασίας για την καταπολέμηση του οικονομικού εγκλήματος. Οι πρόσφατες υποθέσεις όπου εμπλέκονται πιστωτικά ιδρύματα χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης ανέδειξαν την ανάγκη θέσπισης αυστηρότερων κανόνων (πρβλ. την Έκθεση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο σχετικά με την αξιολόγηση των πρόσφατων εικαζόμενων υποθέσεων νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες που αφορούν πιστωτικά ιδρύματα της Ε.Ε., Ιούλιος 2019), καθώς τυχόν νομοθετικά κενά σε ένα κράτος μέλος έχουν αντίκτυπο στην Ευρωπαϊκή Ένωση ως σύνολο και στην ενιαία αγορά.

Οι δεσμοί μεταξύ τρομοκρατικών ομάδων και διεθνούς οργανωμένου εγκλήματος έχουν αποτυπωθεί σε διεθνές επίπεδο στις εκθέσεις των Ηνωμένων Εθνών, της Interpol, της Europol και σε αποφάσεις του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών σχετικά με τις απειλές κατά της διεθνούς ειρήνης και ασφάλειας που προκαλούνται από τρομοκρατικές ενέργειες.

Ισχυρός αποτρεπτικός παράγοντας της στρατηγικής πρόληψης και αντιμετώπισης απειλών ΞΧ/ΧΤ θεωρείται ότι αποτελεί η ενίσχυση της διαφάνειας των εταιρικών και λοιπών νομικών οντοτήτων και μορφωμάτων. Η ακεραιότητα του χρηματοπιστωτικού συστήματος βασίζεται στην ύπαρξη διαφάνειας ως προς τη δομή και την άσκηση ελέγχου από τους πραγματικούς δικαιούχους των εταιρικών και λοιπών νομικών οντοτήτων και μορφωμάτων, καθώς και ως προς τις χρηματοπιστωτικές τους συναλλαγές. Η επιδίωξη των ανωτέρω

στόχων πρέπει να συμβαδίζει με την τήρηση της αρχής της αναλογικότητας και τον σεβασμό στο θεμελιώδες δικαίωμα προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

Με τον ν. 4557/2018 (Α' 139) ενσωματώθηκε στην ελληνική έννομη τάξη η Οδηγία (ΕΕ) 2015/849 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 20ης Μαΐου 2015 σχετικά με την πρόληψη της χρησιμοποίησης του χρηματοπιστωτικού συστήματος για τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες ή για τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας, την τροποποίηση του Κανονισμού (ΕΕ) 648/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και την κατάργηση της Οδηγίας 2005/60/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και της Οδηγίας 2006/70/ΕΚ της Επιτροπής (L 141).

Με το παρόν σχέδιο νόμου, που εισάγει τροποποιήσεις στον ν. 4557/2018, ενσωματώνεται στην ελληνική έννομη τάξη η Οδηγία (ΕΕ) 2018/843 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 30ης Μαΐου 2018 για την τροποποίηση της Οδηγίας (ΕΕ) 2015/849 σχετικά με την πρόληψη της χρησιμοποίησης του χρηματοπιστωτικού συστήματος για τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες ή για τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας και για την τροποποίηση των Οδηγιών 2009/138/ΕΚ και 2013/36/ΕΚ (L 156).

Οι τροποποιήσεις ήταν επακόλουθο της ανάγκης προσαρμογής στις νεότερες εξελίξεις και στα δεδομένα που αναφέρει η Οδηγία στο προοίμιό της. Ειδικότερα, το πεδίο εφαρμογής των υπόχρεων οντοτήτων έχει διευρυνθεί, ώστε να συμπεριλαμβάνει τους παρόχους υπηρεσιών ανταλλαγής μεταξύ εικονικών νομισμάτων και παραστατικών νομισμάτων, καθώς και τους παρόχους υπηρεσιών θεματοφυλακής ψηφιακών πορτοφολιών.

Περαιτέρω, επιδιώκεται η εναρμόνιση της εφαρμογής ενισχυμένης δέουσας επιμέλειας ως προς τον πελάτη για τρίτες χώρες, οι οποίες καθορίζονται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή ως χώρες υψηλού κινδύνου.

Επιπροσθέτως, μειώνονται τα κατώτατα όρια βάσει των οποίων απαλλάσσονται τα υπόχρεα πρόσωπα από την εφαρμογή ορισμένων μέτρων δέουσας επιμέλειας στις προπληρωμένες κάρτες.

Ακολουθως, επιδιώκονται βελτιωμένη πρόσβαση σε ακριβείς και επίκαιρες πληροφορίες σχετικά με τον πραγματικό δικαιούχο, καθώς και διαφάνεια όσον αφορά στη δομή των νομικών προσώπων και οντοτήτων.

Παράλληλα, προβλέπονται μεταξύ άλλων:

α) μέτρα για την ενίσχυση της διαφάνειας των χρηματοπιστωτικών συναλλαγών των εταιρικών και άλλων νομικών προσώπων με στόχο τη βελτίωση του υφιστάμενου προληπτικού πλαισίου και την αποτελεσματικότερη αντιμετώπιση ΞΧ/ΧΤ,

β) η έκδοση καταλόγου σημαντικών δημόσιων λειτουργημάτων και ειδικών καθηκόντων και αρμοδιοτήτων για τον προσδιορισμό των πολιτικώς εκτεθειμένων προσώπων, καθώς και η υποχρέωση των διεθνών οργανισμών, διαπιστευμένων στην Επικράτεια να διατηρούν ενήμερο κατάλογο σημαντικών δημόσιων λειτουργημάτων και

γ) η ενίσχυση της ανταλλαγής πληροφοριών μεταξύ των αρμόδιων αρχών των κρατών μελών.

B. ΕΠΙ ΤΩΝ ΑΡΘΡΩΝ

Επί του άρθρου 1

Με το άρθρο 1 ενσωματώνεται η παρ. 2 του άρθρου 1 της Οδηγίας (ΕΕ) 2018/843, με την οποία τροποποιείται το άρθρο 3 του ν. 4557/2018. Πιο συγκεκριμένα, προκρίνεται η χρήση

των όρων «εμπιστευματοδόχοι» και «εμπιστευματοπάροχοι», για λόγους συνοχής με το κείμενο της Οδηγίας. Η νέα διατύπωση κρίνεται σκόπιμη για λόγους ασφάλειας δικαίου, καθώς η ορολογία που υπάρχει στην τροποποιούμενη διάταξη, ήτοι «καταπιστευματοδόχος» και «πάροχος καταπιστεύματος», ενέχει τον κίνδυνο σύγχυσης με το καταπίστευμα του Αστικού Κώδικα που ισχύει στο ελληνικό δίκαιο και βρίσκεται εκτός του πεδίου εφαρμογής της Οδηγίας και ως εκ τούτου, και εκτός του πεδίου εφαρμογής του ν. 4557/2018. Για λόγους ασφάλειας δικαίου, προστίθεται νέα περ. δ' στην παρ. 17, με την οποία ρυθμίζονται τα ζητήματα ορισμού του πραγματικού δικαιούχου στην περίπτωση νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου. Παράλληλα, στην παρ. 18, διευρύνεται ο ορισμός του διοικητικού στελέχους, προκειμένου να καταλαμβάνει και την περίπτωση των αιρετών ή διορισμένων μονομελών οργάνων και των μελών συλλογικού οργάνου διοίκησης. Παράλληλα, στις παρ. 20, 24 και 25 του άρθρου 3 του ίδιου νόμου προστίθενται ορισμοί για το ηλεκτρονικό χρήμα, τα εικονικά νομίσματα και τους παρόχους υπηρεσιών θεματοφυλακής ψηφιακών πορτοφολιών εικονικών νομισμάτων.

Επί του άρθρου 2

Το άρθρο 2 ενσωματώνει την παρ. 2 του άρθρου 1 της Οδηγίας (ΕΕ) 2018/843 και τροποποιεί αντίστοιχα τις περ. α' και β' του άρθρου 4 του ν. 4557/2018 που ορίζουν την εγκληματική οργάνωση, το τρομοκρατικό έγκλημα και την τρομοκρατική δραστηριότητα, καθώς και τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας.

Επί του άρθρου 3

Με το άρθρο 3 ενσωματώνονται η περ α' και οι υποπερ. ζ', η' και ι' της περ. γ' της παρ. 1 του άρθρου 1 της Οδηγίας (ΕΕ) 2018/843, με την οποία επέρχονται τροποποιήσεις στην παρ. 1 του άρθρου 5 του ν. 4557/2018, όπως αυτό ορίζει τα υπόχρεα πρόσωπα, δηλαδή τα φυσικά ή νομικά πρόσωπα και τις νομικές οντότητες που υπόκεινται στις υποχρεώσεις του παρόντος νόμου.

Ειδικότερα, το πεδίο εφαρμογής επεκτείνεται σε κάθε πρόσωπο που αναλαμβάνει να παρέχει, είτε άμεσα είτε μέσω άλλων συνδεδεμένων προσώπων, υλική βοήθεια, συνδρομή ή συμβουλές σχετικά με φορολογικά θέματα, ως κύρια επιχειρηματική ή επαγγελματική δραστηριότητα και σε πρόσωπα που εμπορεύονται ή ενεργούν ως μεσάζοντες στο εμπόριο έργων τέχνης σε ελεύθερους λιμένες.

Οι προσθήκες αυτές οφείλονται στο ότι οι ελεύθεροι λιμένες τυγχάνουν προνομιακής μεταχείρισης και προσιδιάζουν σε υπεράκτια χρηματοοικονομικά κέντρα, προσφέροντας υψηλή ασφάλεια και διακριτικότητα και επιτρέποντας την πραγματοποίηση συναλλαγών χωρίς να προσελκύουν την προσοχή των ρυθμιστικών αρχών και των άμεσων φορολογικών αρχών. Τα εμπορεύματα που πωλούνται σε ελεύθερους λιμένες, κυρίως έργα τέχνης, δεν υπόκεινται σε φόρο προστιθέμενης αξίας. Η μυστικότητα και το ύψος των συναλλαγών στην αγορά έργων τέχνης μπορεί να χρησιμοποιηθούν ως μέσο φοροδιαφυγής, διαφυγής κεφαλαίων, αδιαφανών συναλλαγών και παράνομης δραστηριότητας.

Επίσης, στα υπόχρεα πρόσωπα του παρόντος εντάσσονται οι πάροχοι υπηρεσιών ανταλλαγής εικονικών νομισμάτων και παραστατικών νομισμάτων, καθώς και οι πάροχοι υπηρεσιών θεματοφυλακής ψηφιακών πορτοφολιών εικονικών νομισμάτων. Κατά την υπ' αρ. 8 αιτιολογική σκέψη της Οδηγίας, οι εν λόγω οντότητες, εξαιτίας του ότι δεν έχουν νομική υποχρέωση να εντοπίζουν την ύποπτη δραστηριότητα, είναι πιθανό να

χρησιμοποιούνται από τρομοκρατικές ομάδες για να μεταφέρουν χρήματα στο χρηματοπιστωτικό σύστημα της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή εντός δικτύων εικονικών νομισμάτων, συγκαλύπτοντας μεταφορές ή επωφελούμενες από έναν ορισμένο βαθμό ανωνυμίας στις εν λόγω πλατφόρμες. Για την αποτελεσματική ΚΕΧ/ΧΤ, κρίνεται αναγκαίο οι οντότητες αυτές να συμπεριληφθούν στα υπόχρεα πρόσωπα του νόμου, ούτως ώστε οι αρμόδιες αρχές να μπορούν να παρακολουθούν τη χρήση των εικονικών νομισμάτων, χωρίς αυτό να αποθαρρύνει την τεχνολογική πρόοδο και τον υψηλό βαθμό διαφάνειας που έχει επιτευχθεί στον τομέα της εναλλακτικής χρηματοδότησης και της κοινωνικής επιχειρηματικότητας.

Σημειώνεται ότι η περ. β' και η υποπερ. θ' της περ. γ' της παρ. 1 του άρθρου 1 της Οδηγίας 2018/843 έχουν ήδη ενσωματωθεί με το άρθρο 5 (παρ. 1, περ. η' και ι') του ν. 4557/2018. Ως εκ τούτου, είναι υπόχρεα πρόσωπα, ήδη από τον Ιούλιο 2018, οι μεσίτες ακινήτων, όταν ενεργούν ως ενδιάμεσοι για την εκμίσθωση ακινήτων, σε συναλλαγές όπου το μίσθωμα ανέρχεται σε δέκα χιλιάδες (10.000) ευρώ και άνω, καθώς και οι έμποροι ή οι μεσάζοντες στο εμπόριο έργων τέχνης που τελείται σε αίθουσες τέχνης και οίκους δημοπρασιών, όταν η αξία της συναλλαγής ή σειράς συνδεδεμένων συναλλαγών ανέρχεται σε δέκα χιλιάδες (10.000) ευρώ ή περισσότερο.

Με τις περ. ιβ' και ιγ' της παρ. 1 του άρθρου 5 εντάσσονται στο πεδίο εφαρμογής του ν. 4557/2018 οι πάροχοι υπηρεσιών ανταλλαγής εικονικών νομισμάτων και οι πάροχοι υπηρεσιών θεματοφυλακής πορτοφολιών εικονικών νομισμάτων, ακολουθώντας τη διατύπωση του άρθρου 1 της Οδηγίας (ΕΕ) 2018/843, με το οποίο επεκτείνεται το πεδίο εφαρμογής της Οδηγίας 2015/849. Ακολουθώντας την υπ' αρ. 8 αιτιολογική σκέψη της Οδηγίας, οι αρμόδιες αρχές θα πρέπει να μπορούν, μέσω υπόχρεων οντοτήτων, να παρακολουθούν τη χρήση των εικονικών νομισμάτων. Η παρακολούθηση αυτή παρέχει μια ισορροπημένη και αναλογική προσέγγιση, διασφαλίζοντας την τεχνολογική πρόοδο και τον υψηλό βαθμό διαφάνειας που έχει επιτευχθεί στον τομέα της εναλλακτικής χρηματοδότησης.

Σύμφωνα με την υπ' αρ. 45 αιτιολογική σκέψη της Οδηγίας, τα κράτη μέλη θα πρέπει να διασφαλίζουν την αποτελεσματική και αμερόληπτη εποπτεία όλων των υπόχρεων οντοτήτων, κατά προτίμηση από δημόσιες αρχές μέσω χωριστής και ανεξάρτητης εθνικής ρυθμιστικής ή εποπτικής αρχής.

Επί του άρθρου 4

Με το άρθρο 4 ενσωματώνεται η παρ. 29 του άρθρου 1 της Οδηγίας (ΕΕ) 2018/843, με την οποία προστίθενται υποπερ. ηη' και θθ' στην περ. β' της παρ. 1 του άρθρου 6 του ν. 4557/2018. Με το άρθρο 6 του ν. 4557/2018 ορίζονται οι αρμόδιες αρχές που εποπτεύουν τα υπόχρεα πρόσωπα ως προς τη συμμόρφωσή τους με τις υποχρεώσεις τους σύμφωνα με τον παρόντα νόμο, καθώς και οι κατηγορίες των υπόχρεων προσώπων που εποπτεύονται από κάθε αρχή. Στο τέλος της περ. β' του παρόντος νόμου ορίζεται ότι η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς αναλαμβάνει εποπτικά καθήκοντα για τους παρόχους των υπηρεσιών ανταλλαγής εικονικών νομισμάτων και τους παρόχους υπηρεσιών θεματοφυλακής ψηφιακών πορτοφολιών. Στον βαθμό δε που οι εν λόγω πάροχοι θεωρούνται υπόχρεα πρόσωπα του παρόντος, εποπτευόμενα από άλλη αρμόδια αρχή, η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς μπορεί να ζητά τη γνώμη της εκάστοτε καθ' ύλην αρμόδιας αρχής κατά την άσκηση των εποπτικών καθηκόντων της, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος. Η

Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς, ακολουθώντας τις αρμοδιότητες όλων των εποπτικών αρχών του άρθρου 6 του ν. 4557/2018, μεταξύ άλλων θα είναι αρμόδια για την τήρηση σχετικού μητρώου.

Επιπροσθέτως, με το άρθρο 4 ενσωματώνεται η παρ. 39 (α) του άρθρου 1 της Οδηγίας (ΕΕ) 2018/843, σύμφωνα με την οποία αντικαθίσταται η περ. θ' της παρ. 3 του άρθρου 6 του ν. 4557/2018. Υπάρχει πλέον πρόβλεψη ασφαλών διαύλων επικοινωνίας για άτομα που επιθυμούν να αναφέρουν παραβάσεις από υπόχρεα πρόσωπα. Με την προσθήκη αυτή ενισχύονται το πλαίσιο της ασφαλούς υποβολής καταγγελιών και η αρμοδιότητα των αρμόδιων αρχών του άρθρου 6 του ν. 4557/2008 να συλλέγουν και να αξιοποιούν τις πληροφορίες που λαμβάνουν μέσω καταγγελιών.

Η παρ. 3 εξειδικεύει τις εποπτικές αρμοδιότητες των αρμόδιων αρχών, ώστε να εξασφαλίζουν τη συμμόρφωση των υπόχρεων προσώπων με τις υποχρεώσεις που θέτει ο παρών νόμος, και εξουσιοδοτούνται οι αρμόδιες αρχές να καθορίζουν με κανονιστικές αποφάσεις τους τις λεπτομέρειες εφαρμογής των επιμέρους υποχρεώσεων που προβλέπονται από τον παρόντα νόμο. Περαιτέρω, με την περ. στ' ρυθμίζεται η περίπτωση κατά την οποία υπόχρεο πρόσωπο ανήκει σε όμιλο του οποίου η μητρική επιχείρηση εδρεύει στην Ελλάδα και ορίζεται η υποχρέωση των αρμόδιων αρχών να λαμβάνουν τα απαραίτητα μέτρα, ώστε να εμποδίζουν πρόσωπα που έχουν καταδικαστεί για συναφή αδικήματα να κατέχουν διευθυντική θέση ή να είναι πραγματικοί δικαιούχοι υπόχρεου προσώπου. Περαιτέρω, διευρύνεται η συνεργασία μεταξύ των αρμόδιων εποπτικών αρχών των κρατών μελών, καθώς είναι υψίστης σημασίας για την αποτελεσματική άσκηση της εποπτείας για τους σκοπούς του παρόντος νόμου σύμφωνα και με τις υπ'αρ. 19 και 47 αιτιολογικές σκέψεις της Οδηγίας (ΕΕ) 2018/843.

Το άρθρο 4 ενσωματώνει επίσης τις περ. β', γ' και δ' της παρ. 30 του άρθρου 1 της Οδηγίας (ΕΕ) 2018/843, με τις οποίες τροποποιούνται η περ. στ' της παρ. 3 και η παρ. 6 του άρθρου 6 του ν. 4557/2018 αντίστοιχα.

Ειδικότερα, στην παρ. 6 του ν. 4557/2018 προβλέπεται ότι οι αρμόδιες αρχές πρέπει να διαθέτουν επαρκείς οικονομικούς και τεχνικούς πόρους για τον έλεγχο συμμόρφωσης των εποπτευόμενων από αυτές υπόχρεων προσώπων. Επιπλέον, εφόσον δεν διαθέτουν αντίστοιχες δομές, οφείλουν να συγκροτήσουν ειδικές υπηρεσιακές μονάδες, οι οποίες στελεχώνονται επαρκώς με εξειδικευμένο προσωπικό που θα ασκεί τα σχετικά εποπτικά καθήκοντα. Με τις προτεινόμενες διατάξεις, η κατά περίπτωση αναφορά στον επικεφαλής του κάθε φορέα αντικαθίσταται και η αρμοδιότητα που τίθεται ανατίθεται στο κατά περίπτωση αρμόδιο όργανο του κάθε φορέα.

Επιπρόσθετα, διαγράφονται διατάξεις ανενεργείς ως προς την εποπτεία παρόχων υπηρεσιών σε εμπιστεύματα (trusts), δεδομένου ότι στην ελληνική έννομη τάξη δεν προβλέπεται η δυνατότητα σύστασής τους.

Ενσωματώνεται, επίσης, η παρ. 2 (α) του άρθρου 3 της Οδηγίας (ΕΕ) 2019/2177, ενώ όπου γινόταν λόγος για ενημέρωση των Ευρωπαϊκών Εποπτικών Αρχών αναφέρεται πλέον η Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών στο πλαίσιο αναβάθμισης του ρόλου της στην εφαρμογή της παρούσας Οδηγίας.

Επί του άρθρου 5

Με το άρθρο 5 ενσωματώνεται η παρ. 30 (α) του άρθρου 1 της Οδηγίας 2018/843 με την οποία τροποποιείται η παρ. 1 του άρθρου 7 του ν. 4557/2018 με την προσθήκη στις αρμοδιότητες του Κεντρικού Συντονιστικού Φορέα της διαβίβασης στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή του καταλόγου των αρμοδίων αρχών του άρθρου 6 παρ. 1, συμπεριλαμβανομένων των στοιχείων επικοινωνίας τους, και της διασφάλισης ότι οι πληροφορίες αυτές παραμένουν επικαιροποιημένες. Στο άρθρο 7 του ν. 4557/2018 αναφέρονται αναλυτικά οι αρμοδιότητες της Διεύθυνσης Χρηματοοικονομικής Πολιτικής του Υπουργείου Οικονομικών ως Κεντρικού Συντονιστικού Φορέα για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος νόμου.

Επί του άρθρου 6

Με το άρθρο 6 ενσωματώνεται η παρ. 4 του άρθρου 1 της Οδηγίας (ΕΕ) 2018/843 με την οποία επέρχονται τροποποιήσεις στις παρ. 7 και 9 του άρθρου 8 του ν. 4557/2018, προβλέποντας υποχρεώσεις ενημέρωσης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, της Ευρωπαϊκής Αρχής Τραπεζών και των αντίστοιχων αρχών άλλων κρατών μελών αναφορικά με το έργο της Επιτροπής Στρατηγικής για την αντιμετώπιση της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες, της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας και της χρηματοδότησης της διάδοσης όπλων μαζικής καταστροφής.

Περαιτέρω, κατ'ακολουθίαν της παρ. 31 του άρθρου 1 της Οδηγίας (ΕΕ) 2018/843, τροποποιείται η παρ. 7 του άρθρου 8 του ν. 4557/2018, προσθέτοντας στο έργο της Επιτροπής Στρατηγικής την υποβολή προτάσεων για την ανάπτυξη της συνεργασίας και του συντονισμού μεταξύ της Αρχής, των εποπτικών αρχών και των φορέων της παρ. 2 του άρθρου 8 του ν. 4557/2018, περιλαμβανομένων των φορολογικών και διωκτικών αρχών, για τον εντοπισμό, την εκτίμηση και αντιμετώπιση των κινδύνων σε εθνικό επίπεδο στον τομέα πρόληψης της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες, της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας και της χρηματοδότησης της διάδοσης όπλων μαζικής καταστροφής.

Ενσωματώνεται, επίσης, η παρ. 2 (α) του άρθρου 3 της Οδηγίας 2019/2177, ενώ όπου γινόταν λόγος για ενημέρωση των Ευρωπαϊκών Εποπτικών Αρχών αναφέρεται πλέον η Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών στο πλαίσιο αναβάθμισης του ρόλου της στην εφαρμογή της παρούσας οδηγίας.

Επί του άρθρου 7

Με το άρθρο 7 ενσωματώνεται η παρ. 7 του άρθρου 1 της Οδηγίας 2018/843 με την οποία επέρχονται τροποποιήσεις στις παρ. 2 και 3 του άρθρου 12 του ν. 4557/2018 ενώ προστίθεται και νέα παρ. 4. Οι τροποποιήσεις των παρ. 2 και 3 αφορούν στη μείωση των ορίων και των μέγιστων ποσών κάτω από τα οποία οι υπόχρεες οντότητες επιτρέπεται να παρεκκλίνουν από τα μέτρα δέουσας επιμέλειας σε ό,τι αφορά στο ηλεκτρονικό χρήμα. Η νέα παρ. 4 του άρθρου 12 του ν. 4557/2018 προβλέπει ότι τα πιστωτικά ιδρύματα και οι χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί που λειτουργούν στην Ελλάδα και ενεργούν ως αποδέκτες καρτών πληρωμής δέχονται τις πληρωμές που πραγματοποιούνται με ανώνυμες προπληρωμένες κάρτες που έχουν εκδοθεί από πιστωτικά ιδρύματα και χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς που έχουν αδειοδοτηθεί και λειτουργούν στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Η νομοπαρασκευαστική επιτροπή, λαμβάνοντας υπόψη τη χρήση των προπληρωμένων καρτών από τουρίστες και λοιπούς καταναλωτές, δεν έκρινε σκόπιμο να

ασκηθεί η διακριτική ευχέρεια της απαγόρευσης αποδοχής πληρωμών από ανώνυμες προληρωμένες κάρτες.

Η περ. ζ' της παρ. 1 του άρθρου 12 διεγράφη καθώς το αντίστοιχο άρθρο 11 της Οδηγίας (ΕΕ) 2015/849 δεν προβλέπει ειδική περίπτωση για την εφαρμογή μέτρων δέουσας επιμέλειας για το ηλεκτρονικό χρήμα, εντάσσοντάς το στις υπόλοιπες γενικές περιπτώσεις του άρθρου και η συγκεκριμένη διάταξη εξαιρεί από την υποχρέωση εφαρμογής μέτρων δέουσας επιμέλειας πλήθος συναλλαγών με ηλεκτρονικό χρήμα, γεγονός το οποίο δεν συνάδει με τα προβλεπόμενα στην Οδηγία. Συγκεκριμένα δυνάμει της υφιστάμενης περ. ζ', οι περιπτώσεις που το ηλεκτρονικό χρήμα ή το ειδικό προπληρωμένο μέσο δεν διαθέτει δυνατότητα επαναφόρτισης δεν υπόκεινται σε μέτρα δέουσας επιμέλειας. Το ίδιο ισχύει και στις περιπτώσεις που το ηλεκτρονικό χρήμα ή το ειδικό προπληρωμένο μέσο διαθέτει δυνατότητα επαναφόρτισης με μηνιαίο όριο μικρότερο των εκατόν πενήντα (150) ευρώ. Με τη διαγραφή της περ. ζ' επιβάλλεται καθολική υποχρέωση εφαρμογής μέτρων δέουσας επιμέλειας για το ηλεκτρονικό χρήμα και μόνο μέσω της παρ. 2 του ίδιου άρθρου προβλέπεται η εξαίρεση από ορισμένα μέτρα δέουσας επιμέλειας και υπό συγκεκριμένες αυστηρές προϋποθέσεις, σύμφωνα με το άρθρο 12 της Οδηγίας (ΕΕ) 2015/849.

Στο εν λόγω άρθρο προβλέπεται ότι, όσον αφορά στο ηλεκτρονικό χρήμα, οι υπόχρεες οντότητες μπορεί να μην εξακριβώσουν και να μην επαληθεύσουν την ταυτότητα του πελάτη και του πραγματικού δικαιούχου (παρ. 8 του άρθρου 1 της Οδηγίας (ΕΕ) 2018/843), μόνο με βάση κατάλληλη αξιολόγηση κινδύνου και εφόσον πληρούνται προϋποθέσεις ελαχιστοποίησης του κινδύνου. Ωστόσο, δεν απαλλάσσονται από την υποχρέωση άσκησης συνεχούς εποπτείας όσον αφορά την επιχειρηματική σχέση (περ. δ' της παρ. 1 του άρθρου 13 της Οδηγίας (ΕΕ) 2015/849).

Σύμφωνα με την υπ'αρ. 24 αιτιολογική σκέψη, οι ανώνυμες προπληρωμένες κάρτες είναι εύκολο να χρησιμοποιηθούν για τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας. Ως εκ τούτου, είναι απαραίτητο να στερηθούν οι τρομοκράτες αυτό το μέσο χρηματοδότησης των επιχειρήσεών τους, μέσω περαιτέρω μείωσης των ορίων και των μέγιστων ποσών κάτω από τα οποία οι υπόχρεες οντότητες επιτρέπεται να μην εφαρμόζουν ορισμένα μέτρα δέουσας επιμέλειας προς τον πελάτη τα οποία προβλέπονται από την Οδηγία (ΕΕ) 2015/849. Συνεπώς, λαμβάνοντας δεόντως υπόψη τις ανάγκες των καταναλωτών στη χρήση προπληρωμένων μέσων γενικής χρήσης και χωρίς να εμποδίζεται η χρήση των εν λόγω μέσων για την προώθηση της κοινωνικής και χρηματοοικονομικής ένταξης, μειώνονται τα υφιστάμενα όρια για τις ανώνυμες προπληρωμένες κάρτες γενικής χρήσης και εντοπίζεται ο πελάτης στις περιπτώσεις πράξεων πληρωμής εξ αποστάσεως.

Επί του άρθρου 8

Με το άρθρο 8 ενσωματώνεται η παρ. 8 του άρθρου 1 της Οδηγίας 2018/843 με την οποία τροποποιείται η παρ. 1 του άρθρου 13 του ν. 4557/2018 προβλέποντας την εφαρμογή, όπου υπάρχουν, μέσων ηλεκτρονικής ταυτοποίησης, για την εξακρίβωση και επαλήθευση της ταυτότητας του πελάτη από τα υπόχρεα πρόσωπα, καθώς και τα μέτρα της συνήθους δέουσας επιμέλειας που εφαρμόζουν τα υπόχρεα πρόσωπα, καθώς και την τήρηση αρχείου δράσεων για τη διαδικασία επαλήθευσης ως προς τον πελάτη πραγματικό δικαιούχο σε περίπτωση που ως τέτοιος (πραγματικός δικαιούχος) προσδιοριστεί ανώτατο διοικητικό στέλεχος του νομικού προσώπου ή νομικής οντότητας-πελάτη του υπόχρεου προσώπου.

Παράλληλα, ενσωματώνονται:

α) η παρ. 9 του άρθρου 1 της Οδηγίας 2018/843 με την οποία εξειδικεύεται, στην παρ. 7 του άρθρου 13, η κατάλληλη χρονική στιγμή για την εφαρμογή μέτρων δέουσας επιμέλειας στους υφιστάμενους πελάτες και

β) η παρ. 5 του άρθρου 2 του Κανονισμού (ΕΕ) 2015/847, με την οποία τροποποιείται η παρ. 6 του άρθρου 13 του ν. 4557/2018, στο πλαίσιο άσκησης της διακριτικής ευχέρειας που παρέχεται από την ως άνω διάταξη του Κανονισμού. Επιπρόσθετα, κατά τη σύναψη νέας επιχειρηματικής σχέσης με εταιρικές και λοιπές νομικές οντότητες και μορφώματα, τα υπόχρεα πρόσωπα συλλέγουν βεβαιώσεις εγγραφής, καταχώρισης πληροφοριών για τους πραγματικούς δικαιούχους τους στο σχετικό μητρώο πραγματικών δικαιούχων.

Επί του άρθρου 9

Με το άρθρο 9 ενσωματώνονται οι παρ. 8 και 9 (α) του άρθρου 1 της Οδηγίας (ΕΕ) 2018/843 και τροποποιείται η παρ. 1 του άρθρου 14 του ν. 4557/2018 ως προς την εφαρμογή των μέτρων και του χρόνου εφαρμογής της δέουσας επιμέλειας σε υφιστάμενους και νέους πελάτες.

Επί του άρθρου 10

Με το άρθρο 10 ενσωματώνεται η παρ. 10 του άρθρου 1 της Οδηγίας 2018/843 με την οποία αντικαθίστανται οι παρ. 1 και 3 του άρθρου 16 του ν. 4557/2018. Με τις εν λόγω διατάξεις προβλέπονται:

α) η εφαρμογή από τα υπόχρεα πρόσωπα ορισμένων μέτρων αυξημένης δέουσας επιμέλειας όταν συναλλάσσονται με πελάτες με εγκατάσταση σε τρίτες χώρες, που έχουν χαρακτηριστεί από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή ως υψηλού κινδύνου και σε άλλες περιπτώσεις συναλλαγών,

β) οι περιπτώσεις των συναλλαγών, όσον αφορά στο στοιχείο της ιστορικότητας και του σκοπού, στις οποίες εφαρμόζονται μέτρα αυξημένης δέουσας επιμέλειας.

Επί του άρθρου 11

Με το άρθρο 11 ενσωματώνεται η παρ. 11 του άρθρου 1 της Οδηγίας 2018/843 με την οποία προστίθεται νέο άρθρο 16Α στον ν. 4557/2018, το οποίο και αφορά στην εφαρμογή από τα υπόχρεα πρόσωπα μέτρων αυξημένης δέουσας επιμέλειας όταν:

α) συναλλάσσονται με πρόσωπα με εγκατάσταση σε τρίτες χώρες που χαρακτηρίζονται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή ως υψηλού κινδύνου νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες ή χρηματοδότησης της τρομοκρατίας (παρ. 1), και

β) συναλλάσσονται με πελάτες που πραγματοποιούν συναλλαγές με τρίτες χώρες που χαρακτηρίζονται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή ως υψηλού κινδύνου νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες ή χρηματοδότησης της τρομοκρατίας (παρ. 2).

Επίσης, με το ίδιο άρθρο, οι αρμόδιες αρχές δύνανται επιπλέον να εφαρμόζουν επιπλέον μέτρα μετριασμού των κινδύνων και απαγορεύσεις σχετικά με την ίδρυση θυγατρικών, υποκαταστημάτων, γραφείων εκπροσώπησης από και σε τρίτες χώρες υψηλού κινδύνου (παρ. 3). Τα μέτρα που προβλέπονται στις παρ. 2 και 3 του νέου άρθρου 16Α κοινοποιούνται στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή πριν από τη θέση τους σε ισχύ ή την εφαρμογή τους (παρ. 4).

Σύμφωνα με την υπ' αρ. 12 αιτιολογική σκέψη της Οδηγίας (ΕΕ) 2018/843, οι επιχειρηματικές σχέσεις ή συναλλαγές σε τρίτες χώρες υψηλού κινδύνου θα πρέπει να περιορίζονται, όταν εντοπίζονται σημαντικές αδυναμίες στο καθεστώς ΚΕΧ/ΧΤ των οικείων τρίτων χωρών, εκτός εάν εφαρμόζονται κατάλληλα πρόσθετα μέτρα ελαχιστοποίησης του κινδύνου ή αντίμετρα. Όταν πρόκειται για τέτοιες περιπτώσεις υψηλού κινδύνου, και για τέτοιες επιχειρηματικές σχέσεις ή δοσοληψίες, απαιτείται από τις υπόχρεες οντότητες να εφαρμόζουν ενισχυμένα μέτρα δέουσας επιμέλειας ως προς τον πελάτη για τη διαχείριση και τον μετριασμό αυτών των κινδύνων. Η εφαρμογή από τα κράτη μέλη κοινής προσέγγισης θα συνεισφέρει, ώστε να μην εγείρονται αδύνατα σημεία στη διαχείριση των επιχειρηματικών σχέσεων με τρίτες χώρες υψηλού κινδύνου, όπως αυτές προσδιορίζονται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Αυτή η εναρμονισμένη προσέγγιση επικεντρώνεται κυρίως σε ενισχυμένα μέτρα δέουσας επιμέλειας ως προς τον πελάτη, όπου τέτοια μέτρα δεν επιβάλλονται ήδη από την εθνική νομοθεσία. Σύμφωνα με τις διεθνείς υποχρεώσεις, οι υπόχρεες οντότητες εφαρμόζουν, όπου χρειάζεται, πρόσθετα μέτρα μετριασμού συμπληρωματικά προς τα ενισχυμένα μέτρα δέουσας επιμέλειας ως προς τον πελάτη, υιοθετώντας μια προσέγγιση που θα βασίζεται στην επικινδυνότητα και λαμβάνοντας υπόψη τις ειδικές περιστάσεις των επιχειρηματικών σχέσεων ή συναλλαγών.

Επί του άρθρου 12

Με το άρθρο 12 ενσωματώνεται η παρ. 12 του άρθρου 1 της Οδηγίας 2018/843 και επέρχεται τροποποίηση στο άρθρο 17 του ν. 4557/2018. Με τη νέα διάταξη γίνεται αναφορά στην υποχρεωτική λήψη μέτρων αυξημένης δέουσας επιμέλειας από τα πιστωτικά ιδρύματα και τους χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς στις διασυννοριακές σχέσεις ανταπόκρισης με ίδρυμα πελάτη από τρίτη χώρα, που αφορούν εκτέλεση πληρωμών στην περίπτωση σύναψης επιχειρηματικής σχέσης.

Επί του άρθρου 13

Με το άρθρο 13 ενσωματώνεται η περ. 1 της παρ. 13 του άρθρου 1 της Οδηγίας 2018/843 και προστίθεται τέταρτη παράγραφος στο άρθρο 18 του ν. 4557/2018. Σύμφωνα με τη νέα διάταξη για τον προσδιορισμό των πολιτικώς εκτεθειμένων προσώπων, εν απουσία άλλης εθνικής νομοθετικής, κανονιστικής ή διοικητικής διάταξης που να προσδιορίζει τα ειδικά καθήκοντα που θεωρούνται σημαντικό δημόσιο λειτούργημα, τα ακριβή καθήκοντα που συνιστούν σημαντικό δημόσιο λειτούργημα των προσώπων της παρ. 9 του άρθρου 3 για τους σκοπούς του παρόντος προβλέπεται ότι ορίζονται με κοινή απόφαση του Υπουργού Οικονομικών και του Προέδρου της Βουλής μετά από εισήγηση της Ειδικής Υπηρεσίας Επιτροπής Ελέγχου Περιουσιακής Κατάστασης της Βουλής που διατυπώνεται σύμφωνα με τις προβλέψεις του Κανονισμού της Βουλής.

Επίσης, με τη νέα διάταξη, οι διεθνείς οργανισμοί που είναι διαπιστευμένοι στην ελληνική επικράτεια υποχρεούνται να εκδίδουν, να τηρούν και να δημοσιεύουν στην ιστοσελίδα τους ενημερωμένο κατάλογο των σημαντικών δημόσιων λειτουργημάτων τους, όπως αυτά προσδιορίζονται στην παρ. 9 του άρθρου 3. Οι ως άνω κατάλογοι υποβάλλονται τον πρώτο μήνα κάθε έτους στον Κεντρικό Συντονιστικό Φορέα, που είναι επιφορτισμένος με την υποχρέωση κοινοποίησής τους στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Σύμφωνα με την υπ' αρ. 23 αιτιολογική σκέψη για τον προσδιορισμό των πολιτικώς εκτεθειμένων προσώπων στην Ευρωπαϊκή Ένωση, θα πρέπει να εκδοθούν από τα κράτη

μέλη κατάλογοι που προσδιορίζουν τα ειδικά καθήκοντα που, σύμφωνα με τις εθνικές νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις, θεωρούνται σημαντικό δημόσιο λειτουργήμα. Περαιτέρω, τα κράτη μέλη θα πρέπει να ζητούν από κάθε διεθνή οργανισμό διαπιστευμένο στην επικράτειά τους να δημιουργήσει και να διατηρεί ενήμερο έναν κατάλογο σημαντικών δημοσίων λειτουργημάτων στους κόλπους του.

Επί του άρθρου 14

Με το άρθρο 14 ενσωματώνεται η παρ. 14 του άρθρου 1 της Οδηγίας 2018/843 και τροποποιούνται η περ. θ' της παρ. 2 και η περ. β' της παρ. 3 του άρθρου 19 του ν. 4557/2018.

Με την τροποποίηση της περ. θ' της παρ. 2 του άρθρου 19 του ν. 4557/2018, αποσαφηνίζεται ότι, για τους σκοπούς του ν. 4557/2018, ως τρίτα μέρη νοούνται όχι μόνο όσα εδρεύουν σε κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή σε τρίτη χώρα που είναι μέλος της Ομάδας Χρηματοπιστωτικής Δράσης (Financial Action Task Force - FATF), αλλά και σε τρίτη χώρα που δεν έχει χαρακτηριστεί ή επισημανθεί ως τρίτη χώρα υψηλού κινδύνου νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες ή χρηματοδότησης της τρομοκρατίας σε πράξη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής που εκδίδεται κατ' εξουσιοδότηση του άρθρου 9 της Οδηγίας (ΕΕ) 2015/849. Η διάταξη σκοπεί στην εφαρμογή μέτρων διαχείρισης και μετριασμού των κινδύνων σχετικά με τρίτες χώρες υψηλού κινδύνου.

Με την τροποποίηση της περ. β' της παρ. 3 του άρθρου 19 του ν. 4557/2018 ενσωματώνεται η παρ. 14 του άρθρου 1 της Οδηγίας (ΕΕ) 2018/843. Η νέα διάταξη προβλέπει, στην περίπτωση εφαρμογής μέτρων δέουσας επιμέλειας από τρίτα μέρη, την άμεση διαβίβαση, στα υπόχρεα πρόσωπα, των δεδομένων εξακρίβωσης και ελέγχου της ταυτότητας των φυσικών και νομικών προσώπων ως εργαλείο απαραίτητο για την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομη δραστηριότητα ή της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας. Παράλληλα, συμπεριλαμβάνονται τα μέσα ασφαλούς απομακρυσμένης ή ηλεκτρονικής εξακρίβωσης, όπως τα εν λόγω μέσα εξακρίβωσης ορίζονται στον Κανονισμό (ΕΕ) 910/2014.

Επί του άρθρου 15

Με το άρθρο 15 ενσωματώνεται η παρ. 15 του άρθρου 1 της Οδηγίας (ΕΕ) 2018/843 και αντικαθίσταται το άρθρο 20 του ν. 4557/2018. Προστίθεται στο τέλος της παρ. 1 του άρθρου 20 του ν. 4557/2018 εδάφιο όπου καθορίζεται ρητή υποχρέωση των πραγματικών δικαιούχων των εταιρικών ή άλλων νομικών οντοτήτων να παρέχουν στις εν λόγω οντότητες όλες τις πληροφορίες που είναι αναγκαίες, προκειμένου αυτές να συμμορφωνονται με τις οριζόμενες στην παρ. 1 του άρθρου 20 απαιτήσεις. Από τις υποχρεώσεις του παρόντος άρθρου εξαιρούνται οι φορείς που περιλαμβάνονται στο Μητρώο Φορέων Γενικής Κυβέρνησης που τηρείται από την Ελληνική Στατιστική Αρχή, και οι αρμόδιες αρχές του άρθρου 6 του ν. 4557/2018.

Ειδικότερα, το Μητρώο Φορέων Γενικής Κυβέρνησης τηρείται με ευθύνη της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 50 του ν. 3943/2011 (Α' 66) και περιλαμβάνει τους φορείς εκείνους, οι οποίοι, με βάση τα κριτήρια του Κανονισμού ΕΕ 549/2013 (Ευρωπαϊκό Σύστημα Λογαριασμών 2010), χαρακτηρίζονται ως φορείς Γενικής

Κυβέρνησης. Σύμφωνα με τον ανωτέρω Κανονισμό και το Μεθοδολογικό Σημείωμα για τα κριτήρια ταξινόμησης ΕΣΛ 2010 της ΕΛΣΤΑΤ, προκειμένου ένας φορέας να αξιολογηθεί ως προς την κατάταξη του στο θεσμικό τομέα της Γενικής Κυβέρνησης, εξετάζεται η συνδρομή μιας σειράς ποσοτικών και ποιοτικών κριτηρίων που συναρτώνται, μεταξύ άλλων, με τον πραγματικό έλεγχο της οντότητας από τον δημόσιο τομέα. Η ως άνω εξαίρεση βρίσκεται σε συμφωνία με τον ενδεικτικό κατάλογο των παραγόντων και των τύπων αποδεικτικών στοιχείων ως προς την ύπαρξη δυνητικά χαμηλότερου κινδύνου της περ. β της παρ. 1 του Παραρτήματος ΙΙ της Οδηγίας (ΕΕ) 2015/849 (Παράρτημα Ι του ν. 4557/2018).

Μετά από τη σύσταση του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης, στο οποίο εντάχθηκε η Γενική Γραμματεία Πληροφοριακών Συστημάτων (πλέον Γενική Γραμματεία Πληροφοριακών Συστημάτων Δημόσιας Διοίκησης – Γ.Γ.Π.Σ.Δ.Δ.) που εντασσόταν παλαιότερα στην οργανωτική δομή του Υπουργείου Οικονομικών, η παρ. 5 του άρθρου 20 του ν. 4557/2018 προβλέπει κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Ψηφιακής Διακυβέρνησης για τη ρύθμιση ειδικότερων θεμάτων σχετικά με τη διασύνδεση μεταξύ Κεντρικού Μητρώου Πραγματικών Δικαιούχων (Κ.Μ.Π.Δ.) και Γενικού Εμπορικού Μητρώου. Η νέα παρ. 6 του ν. 4557/2018 ενσωματώνει τις προβλέψεις της Οδηγίας (ΕΕ) 2018/843 αναφορικά με τις αρχές και τα πρόσωπα που έχουν πρόσβαση στο Μητρώο Πραγματικών Δικαιούχων. Λαμβανομένης υπόψη της ανάγκης για διαφάνεια των εταιρικών δομών, παρέχεται η δυνατότητα πρόσβασης σε πληροφορίες σχετικά με τον πραγματικό δικαιούχο α) στις αρμόδιες αρχές και Μονάδες Χρηματοοικονομικών Πληροφοριών χωρίς περιορισμό, β) στα υπόχρεα πρόσωπα του ν. 4557/2018 στο πλαίσιο εφαρμογής των μέτρων δέουσας επιμέλειας και γ) σε οποιοδήποτε μέλος του ευρύτερου κοινού.

Σύμφωνα με τη νέα παρ. 7 του ν. 4557/2018 που ενσωματώνει την περ. γ' της παρ. 15 του άρθρου 1 της Οδηγίας (ΕΕ) 2018/843, υπό την προϋπόθεση έκδοσης εισαγγελικής παραγγελίας, προβλέπεται πρόσβαση σε επιπρόσθετες πληροφορίες που επιτρέπουν την ταυτοποίηση του πραγματικού δικαιούχου και πιο συγκεκριμένα την ημερομηνία γέννησης ή στοιχεία επικοινωνίας σύμφωνα με τους κανόνες προστασίας δεδομένων. Με τη νέα διάταξη γίνεται χρήση της σχετικής διακριτικής ευχέρειας της περ. ζ' της παρ. 15 του άρθρου 1 της Οδηγίας (ΕΕ) 2018/843 σχετικά με την εξαίρεση πρόσβασης στο μητρώο στις περιπτώσεις που προβλέπονται. Προκειμένου να διασφαλισθούν η επάρκεια, η ακρίβεια και η επικαιροποίηση των πληροφοριών που φυλάσσονται στο Κ.Μ.Π.Δ., τα υπόχρεα πρόσωπα και οι αρμόδιες αρχές υποχρεούνται να αναφέρουν στον Κεντρικό Συντονιστικό Φορέα και στη Γ.Γ.Π.Σ.Δ.Δ. οποιαδήποτε αναντιστοιχία εντοπίζουν μεταξύ των πληροφοριών σχετικά με τον πραγματικό δικαιούχο που ευρίσκονται στο Κ.Μ.Π.Δ. και των στοιχείων που βρίσκονται στη διάθεσή τους, τα οποία στη συνέχεια διαβιβάζονται στην αρμόδια ελεγκτική αρχή της παρ. 9.

Επιπροσθέτως, τροποποιείται το τελευταίο εδάφιο της παρ. 10 του άρθρου 20 του ν. 4557/2018 και επανακαθορίζονται οι αρχές που έχουν πρόσβαση στα κοινά πληροφοριακά συστήματα των πιστωτικών ιδρυμάτων και των χρηματοπιστωτικών οργανισμών, στις οποίες πλέον περιλαμβάνονται ρητά και οι λοιπές εποπτικές αρχές του άρθρου 6 του ν. 4557/2018, προκειμένου και αυτές να μπορέσουν να ανταπεξέλθουν επαρκέστερα στις εκ του νόμου προβλεπόμενες υποχρεώσεις τους.

Στη νέα παρ. 11 του άρθρου 20 του ν. 4557/2018 τροποποιείται το δεύτερο εδάφιο, σύμφωνα με το οποίο απαιτείται κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Ψηφιακής Διακυβέρνησης για τη ρύθμιση ειδικότερων θεμάτων σχετικά με τη διασύνδεση

του Κ.Μ.Π.Δ. με άλλα πληροφοριακά συστήματα, την καταβολή τέλους για τα διοικητικά έξοδα διάθεσης των πληροφοριών, συμπεριλαμβανομένων των δαπανών ανάπτυξης και συντήρησης του Κ.Μ.Π.Δ., την εξειδίκευση των τεχνικών λεπτομερειών για τη λειτουργία του συστήματος και κάθε άλλο τεχνικό θέμα.

Τέλος, προστίθεται νέα παρ. 14 στο άρθρο 20 του ν. 4557/2018 και προβλέπεται η διασύνδεση του Κ.Μ.Π.Δ. με αντίστοιχα μητρώα κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Οι ως άνω τροποποιήσεις ακολουθούν την υπ'αρ. 25 αιτιολογική σκέψη της Οδηγίας (ΕΕ) 843/2018, σύμφωνα με την οποία τα κράτη μέλη απαιτείται να εξασφαλίζουν ότι οι εταιρικές και άλλες νομικές οντότητες που έχουν συσταθεί εντός της επικράτειάς τους αποκτούν και διατηρούν επαρκείς, ακριβείς και επίκαιρες πληροφορίες για τον πραγματικό δικαιούχο τους. Η ανάγκη για ακριβείς και επικαιροποιημένες πληροφορίες σχετικά με τον πραγματικό δικαιούχο αποτελεί καθοριστικό παράγοντα για τον εντοπισμό των αυτουργών οικονομικών εγκλημάτων, οι οποίοι διαφορετικά θα μπορούσαν να αποκρύπτουν την ταυτότητά τους πίσω από μια εταιρική δομή. Το παγκόσμια διασυνδεδεμένο χρηματοπιστωτικό σύστημα καθιστά δυνατή την απόκρυψη και τη μεταφορά κεφαλαίων σε όλο τον κόσμο, και τα άτομα που νομιμοποιούν έσοδα από παράνομες δραστηριότητες, οι χρηματοδότες της τρομοκρατίας, καθώς και άλλοι εγκληματίες κάνουν όλο και περισσότερο χρήση της εν λόγω δυνατότητας.

Επί του άρθρου 16

Με το άρθρο 16 ενσωματώνεται η παρ. 16 του άρθρου 1 της Οδηγίας 2018/843 και τροποποιείται το άρθρο 21 του ν. 4557/2018, σχετικά με το Μητρώο Πραγματικών Δικαιούχων εμπιστευμάτων. Στην ελληνική έννομη τάξη δεν αναγνωρίζονται εμπιστεύματα (trusts) καθώς η χώρα μας δεν έχει συνυπογράψει τη σχετική διεθνή σύμβαση της Χάγης, της 1ης Ιουλίου 1985, για το εφαρμοστέο δίκαιο στα εμπιστεύματα και την αναγνώρισή τους, όπως αναπτύχθηκαν από τη Συνδιάσκεψη της Χάγης για το ιδιωτικό διεθνές δίκαιο.

Στον κατάλογο εμπιστευμάτων (trusts) και παρεμφερών νομικών μορφωμάτων που διέπονται από το δίκαιο των κρατών μελών, όπως κοινοποιήθηκαν στην Επιτροπή (C 360/2019, όπως διορθώθηκε στις 27.12.2019) η Ελλάδα έχει κοινοποιήσει «ουδέν». Ως προς τα παρεμφερή νομικά μορφώματα, επισημαίνεται ότι τα ιδρύματα που ιδρύονται στην Ελλάδα είναι αποκλειστικά κοινωφελούς σκοπού, διέπονται από τις διατάξεις του Αστικού Κώδικα και όχι του εταιρικού δικαίου. Συνεπώς το πεδίο εφαρμογής του παρόντος άρθρου εκτείνεται στα φυσικά πρόσωπα (εμπιστευματοδόχους και τα πρόσωπα που κατέχουν ισοδύναμες θέσεις σε παρεμφερή νομικά μορφώματα) που είναι εγκατεστημένα ή διαμένουν στην Ελλάδα.

Οι ανωτέρω τροποποιήσεις ακολουθούν τις υπ'αρ. 26-29 αιτιολογικές σκέψεις της Οδηγίας (ΕΕ) 2018/843, σύμφωνα με τις οποίες οι πληροφορίες σχετικά με τον πραγματικό δικαιούχο εμπιστευμάτων και παρεμφερών νομικών μορφωμάτων θα πρέπει να καταχωρίζονται εκεί όπου είναι εγκατεστημένοι ή διαμένουν οι εμπιστευματοδόχοι των εμπιστευμάτων και τα πρόσωπα που κατέχουν ισοδύναμες θέσεις σε παρεμφερή νομικά μορφώματα. Οι κανόνες που ισχύουν για εμπιστεύματα και παρεμφερή νομικά μορφώματα, όσον αφορά την πρόσβαση σε πληροφορίες σχετικά με τον πραγματικό δικαιούχο, είναι αντίστοιχες με τους σχετικούς κανόνες που ισχύουν για τις εταιρικές και άλλες νομικές οντότητες. Οι εν λόγω διατάξεις αποσκοπούν στην αποτροπή της χρησιμοποίησης εμπιστευμάτων ή παρεμφερών νομικών μορφωμάτων για νομιμοποίηση

εσόδων από παράνομες δραστηριότητες, χρηματοδότηση της τρομοκρατίας ή συναφή βασικά αδικήματα. Οι σχετικοί κίνδυνοι νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και χρηματοδότηση της τρομοκρατίας μπορεί να διαφέρουν, βάσει των χαρακτηριστικών του τύπου του εμπιστεύματος ή του παρεμφερούς νομικού μορφώματος, και η κατανόηση των κινδύνων αυτών μπορεί να εξελίσσεται με την πάροδο του χρόνου, για παράδειγμα ως αποτέλεσμα των εθνικών και υπερεθνικών εκτιμήσεων κινδύνου. Για τον λόγο αυτό, παρέχεται ευρύτερη πρόσβαση σε πληροφορίες σχετικά με τον πραγματικό δικαιούχο εμπιστευμάτων και παρεμφερών νομικών μορφωμάτων, εφόσον η πρόσβαση αυτή αποτελεί απαραίτητο και αναλογικό μέτρο για τον θεμιτό στόχο της πρόληψης της χρησιμοποίησης του χρηματοπιστωτικού συστήματος για νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες ή για τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας.

Επί του άρθρου 17

Με το άρθρο 17 ενσωματώνεται η παρ. 19 του άρθρου 1 της Οδηγίας (ΕΕ) 2018/843 και προστίθεται μετά το άρθρο 21, νέο άρθρο 21Α στο ν. 4557/2018, που ρυθμίζει την εφαρμογή του κεντρικού αυτοματοποιημένου μηχανισμού ηλεκτρονικής ανάκτησης δεδομένων, ως καθοριστικού παράγοντα για την έγκαιρη πρόσβαση σε δεδομένα που επιτρέπουν την εξακρίβωση των στοιχείων των φυσικών ή νομικών προσώπων που κατέχουν ή ελέγχουν λογαριασμούς πληρωμής, τραπεζικούς λογαριασμούς και θυρίδες ασφαλείας που τηρούνται από τα πιστωτικά ιδρύματα εντός της ελληνικής επικράτειας.

Παράλληλα, ορίζεται το Σύστημα Μητρώων Τραπεζικών Λογαριασμών και Λογαριασμών Πληρωμών (Σ.Μ.Τ.Λ. και Λ.Π.) του άρθρου 62 του ν. 4170/2013 ως ο αυτοματοποιημένος μηχανισμός ηλεκτρονικής ανάκτησης των προαναφερθέντων δεδομένων με σκοπό τη διευκόλυνση της διαβίβασης των αιτημάτων παροχής πληροφοριών από το σύνολο των υπηρεσιών της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων και της Γενικής Διεύθυνσης του Σώματος Δίωξης Οικονομικού Εγκλήματος του Υπουργείου Οικονομικών, την Οικονομική Αστυνομία, το σύνολο των υπηρεσιών του Κέντρου Είσπραξης Ασφαλιστικών Οφειλών του e-ΕΦΚΑ, τον Οικονομικό Εισαγγελέα, τον Εισαγγελέα Εγκλημάτων Διαφθοράς, την Αρχή Καταπολέμησης της νομιμοποίησης των εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες («Αρχή»), καθώς και τις αρμόδιες αρχές του άρθρου 6 του ν. 4557/2018.

Στην παρ. 2 του νέου άρθρου 21Α εξασφαλίζεται ότι η Αρχή έχει πρόσβαση, άμεσα και χωρίς παρεμβολές, στα δεδομένα που ζητά. Στην παρ. 3 του άρθρου 21Α απαριθμούνται οι πληροφορίες που είναι προσβάσιμες και δύνανται να αναζητηθούν μέσω του ΣΜΤΛ και ΛΠ. Με την παρ. 4 του άρθρου 21Α προβλέπεται η κοινοποίηση στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή των χαρακτηριστικών του μηχανισμού της παρ. 1 με ευθύνη του Κεντρικού Συντονιστικού Φορέα.

Επί του άρθρου 18

Με το άρθρο 18 ενσωματώνεται η παρ. 21 του άρθρου 1 της Οδηγίας (ΕΕ) 2018/843 και τροποποιείται το άρθρο 22 του ν. 4557/2018, προκειμένου να διευκολυνθούν η συνεργασία και η ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των Μονάδων Χρηματοοικονομικών Πληροφοριών (ΜΧΠ) των κρατών μελών.

Επί του άρθρου 19

Με το άρθρο 19 ενσωματώνονται η παρ. 23 και η περ. β της παρ. 39 του άρθρου 1 της Οδηγίας (ΕΕ) 2018/843, με τις οποίες αντικαθίσταται το άρθρο 26 του ν. 4557/2018 που αφορά στα μέτρα προστασίας των αναφερόντων προσώπων και ιδίως στους μηχανισμούς νομικής προστασίας των εργαζομένων σε εποπτευόμενα υπόχρεα πρόσωπα, στο πλαίσιο της καλόπιστης γνωστοποίησης πληροφοριών, είτε προς την Αρχή, είτε εντός του εκάστοτε υπόχρεου προσώπου. Επίσης, τα αναφέροντα πρόσωπα αποκτούν το δικαίωμα πραγματικής προσφυγής για την προάσπιση των δικαιωμάτων τους.

Η αντικατάσταση αυτή ενισχύει τον προστατευτικό χαρακτήρα της διάταξης όσον αφορά στην καλόπιστη γνωστοποίηση πληροφοριών σύμφωνα με το άρθρο 25 του ν. 4557/2018 από το υπόχρεο πρόσωπο και τους υπαλλήλους του, ακόμη και εάν αποδειχθεί ότι δεν υπήρξε παράνομη δραστηριότητα. Το ζήτημα αυτό είναι καίριο για την αποτελεσματικότητα του συστήματος της καταπολέμησης της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας, καθώς, σύμφωνα και με την αιτιολογική σκέψη 41 της Οδηγίας (ΕΕ) 849/2015, υπήρξαν περιπτώσεις κατά τις οποίες οι εργαζόμενοι που ανέφεραν τις υποψίες τους απειλήθηκαν ή εκτέθηκαν σε εχθρικές ενέργειες. Στο πλαίσιο αυτό, εφαρμογή έχουν οι διατάξεις του άρθρου 9 του ν. 2928/2001 (Α' 141) για την προστασία των φυσικών προσώπων, που αναφέρουν τις υπόνοιές τους για νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες ή χρηματοδότηση της τρομοκρατίας.

Ειδικότερα, εξασφαλίζεται νομική προστασία και ενισχύεται η εσωτερική διαδικασία υποβολής καταγγελίας αναφορικά με τα φυσικά πρόσωπα που εκτίθενται σε απειλές, εχθρικές ενέργειες ή δυσμενείς εργασιακές ενέργειες, όταν αυτά αναφέρουν τις υπόνοιές τους για νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες ή χρηματοδότηση της τρομοκρατίας.

Επί του άρθρου 20

Με το άρθρο 20 ενσωματώνεται η παρ. 25 του άρθρου 1 της Οδηγίας (ΕΕ) 2018/843, με την οποία επέρχονται τροποποιήσεις στις παρ. 1 και 3 του άρθρου 30 του ν. 4557/2018, που αφορούν στην ένταξη των μέσων ηλεκτρονικής ταυτοποίησης ή οποιασδήποτε άλλης ασφαλούς εξ αποστάσεως διαδικασίας ταυτοποίησης, καθώς και των δεδομένων που είναι προσβάσιμα μέσω του ΣΜΤΛ και ΛΠ του άρθρου 62 του ν. 4170/2013, στις πληροφορίες και έγγραφα που υποχρεούνται να φυλάσσουν τα υπόχρεα πρόσωπα για σκοπούς πρόληψης, εντοπισμού και διερεύνησης από την Αρχή, τις αρμόδιες αρχές ή κάθε άλλη αρμόδια δημόσια αρχή, ενδεχόμενης νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες ή χρηματοδότηση της τρομοκρατίας.

Επί του άρθρου 21

Με το άρθρο 21 ενσωματώνεται η παρ. 26 του άρθρου 1 της Οδηγίας (ΕΕ) 2018/843, με την οποία τροποποιείται η παρ. 3 του άρθρου 31 του ν. 4557/2018, προβλέποντας ότι η επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα βάσει του παρόντος νόμου, θεωρείται ζήτημα δημοσίου συμφέροντος σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΕ) 679/2016 για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών και την κατάργηση της Οδηγίας 95/46/ΕΚ (L 119).

Επί του άρθρου 22

Με το άρθρο 22 ενσωματώνεται η παρ. 27 του άρθρου 1 της Οδηγίας 2018/843 με την οποία τροποποιούνται οι παρ. 2. και 3 του άρθρου 32 του ν. 4557/2018 ως προς την τήρηση στατιστικών στοιχείων για τις υποβληθείσες διασυνοριακές αιτήσεις παροχής πληροφοριών ανά αντισυμβαλλόμενη χώρα, για τους διατεθέντες ανθρώπινους πόρους στην Αρχή και σε άλλες αρμόδιες αρχές, για την εποπτεία του ΞΧ/ΧΤ και τον αριθμό εποπτικών δράσεων, καθώς και για παραβάσεις που εντοπίστηκαν και τα διοικητικά μέτρα που επιβλήθηκαν. Επιπλέον, καθιερώνεται η δημοσίευση σε ετήσια βάση συγκεντρωτικών στατιστικών στοιχείων από τις εμπλεκόμενες δημόσιες αρχές. Διευρύνεται με την ενσωμάτωση του άρθρου αυτού το πλαίσιο της διαδικασίας συλλογής, επεξεργασίας και τήρησης ολοκληρωμένων στατιστικών στοιχείων από τις εμπλεκόμενες δημόσιες αρχές και την Αρχή. Η διαδικασία αυτή αποτελεί σημαντική προϋπόθεση για την προετοιμασία των εκτιμήσεων κινδύνων και την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας του υφιστάμενου συστήματος για την αντιμετώπιση του ΞΧ/ΧΤ.

Η υποχρέωση δε δημοσίευσης της παρ. 3 αφορά σε συνολικά αποτελέσματα και σκοπεύει στην ενημέρωση του κοινού σχετικά με το συνολικό έργο των εμπλεκόμενων δημόσιων αρχών.

Επί του άρθρου 23

Με το άρθρο 23 ενσωματώνονται οι παρ. 20, 33 (β), 34, 35 και 36 του άρθρου 1 της Οδηγίας (ΕΕ) 2018/843, τροποποιώντας αντίστοιχα τις παρ. 2, 4 και 7 και προσθέτοντας παρ. 8 στο άρθρο 34 του ν. 4557/2018.

Λαμβάνοντας υπόψη τον διακρατικό χαρακτήρα της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας, προβλέπεται ότι η Αρχή ανταλλάσσει αυθόρμητα ή κατόπιν αιτήματος της Μονάδας Χρηματοπιστωτικών Πληροφοριών (ΜΧΠ) κράτους μέλους της Ε.Ε. εμπιστευτικές πληροφορίες. Ακολουθώντας, εισάγεται η υποχρέωση για έγκαιρη διαβίβαση απαντήσεων εκ μέρους της Α' Μονάδας της Αρχής, αξιοποιώντας όλες τις εξουσίες και τα μέσα που διαθέτει, προς τις ΜΧΠ άλλων κρατών μελών, και η απρόσκοπτη ανταλλαγή πληροφοριών με αυτές, ανεξάρτητα από το είδος των συναφών βασικών αδικημάτων.

Η παρ. 34 του άρθρου 1 της Οδηγίας (ΕΕ) 2018/843 σχετικά με τον ορισμό σημείου επαφής, υπεύθυνου επικοινωνίας για την παραλαβή αιτημάτων παροχής πληροφοριών από ΜΧΠ άλλων κρατών μελών έχει ήδη ενσωματωθεί με το άρθρο 34 παρ. 2 του ν. 4557/2018.

Σύμφωνα με την παρ. 35 του άρθρου 1 της Οδηγίας 2018/843 που τροποποιεί την παρ. 4 του άρθρου 34 του ν. 4557/2018, ορίζονται οι προϋποθέσεις και οι περιορισμοί ως προς τη χρήση των ανταλλασσόμενων πληροφοριών μεταξύ των ΜΧΠ κρατών μελών. Η τροποποίηση αφορά στη συγκατάθεση από την Α' Μονάδα της Αρχής, για τη διαβίβαση των πληροφοριών που έχουν ήδη παρασχεθεί, για σκοπούς πέραν των αρχικώς εγκριθέντων, προς τις ΜΧΠ άλλων κρατών μελών. Σύμφωνα με την υπ'αρ. 18 αιτιολογική σκέψη της Οδηγίας (ΕΕ) 2018/843, αποστολή των ΜΧΠ είναι να συγκεντρώνουν και να αναλύουν τις πληροφορίες που λαμβάνουν, προκειμένου να διαπιστώνουν σχέσεις μεταξύ ύποπτων συναλλαγών και συναφών εγκληματικών δραστηριοτήτων, ώστε να προλαμβάνεται και να καταπολεμείται η νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και η χρηματοδότηση της τρομοκρατίας, καθώς και να διαδίδουν τα αποτελέσματα των αναλύσεών τους και κάθε άλλη συμπληρωματική σχετική πληροφορία στις αρμόδιες αρχές,

όταν υπάρχουν υπόνοιες για νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες, συναφή βασικά αδικήματα ή χρηματοδότηση της τρομοκρατίας. Μια ΜΧΠ δεν θα πρέπει να αποφεύγει ή να αρνείται την ανταλλαγή πληροφοριών με άλλη ΜΧΠ, αυτεπάγγελα ή κατόπιν αιτήματος, για λόγους όπως η έλλειψη εντοπισμού συναφών βασικών αδικημάτων, τα χαρακτηριστικά των εθνικών ποινικών νόμων και οι διαφορές μεταξύ των ορισμών των συναφών βασικών αδικημάτων ή η έλλειψη αναφοράς σε συγκεκριμένα συναφή βασικά αδικήματα. Παρομοίως, μια ΜΧΠ θα πρέπει να χορηγεί την προηγούμενη συγκατάθεσή της σε άλλη ΜΧΠ για να διαβιβάσει τις πληροφορίες στις αρμόδιες αρχές, ανεξάρτητα από τον τύπο των ενδεχόμενων συναφών βασικών αδικημάτων, προκειμένου να καταστεί δυνατό να διενεργηθεί αποτελεσματικά η λειτουργία της διάδοσης. Οι ΜΧΠ έχουν αναφέρει δυσκολίες στην ανταλλαγή πληροφοριών λόγω διαφορών στον κατά το εθνικό δίκαιο ορισμό μερικών βασικών αδικημάτων, όπως τα φορολογικά, που δεν έχουν εναρμονισθεί από την ενωσιακή νομοθεσία. Οι διαφορές αυτές δεν θα πρέπει να παρεμποδίζουν την αμοιβαία ανταλλαγή, τη διάδοση στις αρμόδιες αρχές, καθώς και τη χρήση των εν λόγω πληροφοριών κατά την έννοια της παρούσας οδηγίας. Οι ΜΧΠ θα πρέπει να εξασφαλίζουν ταχέως, εποικοδομητικά και αποτελεσματικά την ευρύτερη δυνατή διεθνή συνεργασία με ΜΧΠ τρίτων χωρών σε σχέση με την νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες, συναφή βασικά αδικήματα και χρηματοδότηση της τρομοκρατίας, σύμφωνα με τις συστάσεις της FATF και τις αρχές της ομάδας Egmont για την ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των μονάδων χρηματοοικονομικών πληροφοριών.

Η παρ. 36 του άρθρου 1 της Οδηγίας (ΕΕ) 2018/843 τροποποιεί την παρ. 7 του άρθρου 34 του ν. 4557/2018, στην οποία δίνεται ο ορισμός των πληροφοριών εμπιστευτικής φύσης. Με την τροποποίηση που εισάγεται, αποσαφηνίζεται ότι οι διαφορές μεταξύ των ορισμών των βασικών αδικημάτων του ΞΧ/ΧΤ στις οικείες εθνικές νομοθεσίες, δεν δυσχεραίνουν την ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των ΜΧΠ.

Η νέα παρ. 8 αφορά στην πρόσβαση των αρμόδιων αρχών σε πληροφορίες που επιτρέπουν την έγκαιρη εξακρίβωση οποιωνδήποτε φυσικών ή νομικών προσώπων κατέχουν ακίνητη περιουσία, μεταξύ άλλων μέσω μητρώων ή ηλεκτρονικών συστημάτων ανάκτησης δεδομένων, όπου είναι διαθέσιμα τέτοια μητρώα ή συστήματα. Επίσης, εισάγεται εξουσιοδοτική διάταξη σύμφωνα με την οποία ειδικότερα θέματα πρόσβασης στα εν λόγω μητρώα ή συστήματα δύναται να ρυθμίζονται με κοινές αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών και των κατά περίπτωση αρμόδιων Υπουργών.

Επί του άρθρου 24

Με το άρθρο 24 ενσωματώνεται η παρ. 32 της Οδηγίας (ΕΕ) 2018/843, σε ενσωμάτωση προς την οποία προστίθεται νέο άρθρο 34Α στον ν. 4557/2018. Η εν λόγω διάταξη ρυθμίζει τη συνεργασία μεταξύ των ελληνικών και των αρμόδιων αρχών των κρατών μελών με σκοπό την αποτροπή της απαγόρευσης ή της επιβολής παράλογων και υπερβολικά περιοριστικών όρων κατά τη μεταξύ τους ανταλλαγή πληροφοριών. Σύμφωνα και με την υπ'αρ. 48 αιτιολογική σκέψη της Οδηγίας (ΕΕ) 2018/843, η ανταλλαγή πληροφοριών και η παροχή συνδρομής μεταξύ των αρμοδίων αρχών των κρατών μελών είναι κεφαλαιώδους σημασίας για την αποτελεσματική πρόληψη και καταπολέμηση του ΞΧ/ΧΤ. Ακολούθως, αβίαστα προκύπτει ότι τα κράτη μέλη δεν θα πρέπει να απαγορεύουν ή να θέτουν υπερβολικά περιοριστικούς όρους σε αυτή την ανταλλαγή πληροφοριών και την παροχή συνδρομής.

Επί του άρθρου 25

Με το άρθρο 25 ενσωματώνεται η παρ. 37 του άρθρου 1 της Οδηγίας (ΕΕ) 2018/843 και προστίθεται νέο άρθρο 34B στον ν. 4557/2018, το οποίο ορίζει το πλαίσιο της συνεργασίας μεταξύ των αρμόδιων αρχών που εποπτεύουν πιστωτικά ιδρύματα και χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς και άλλων αρχών που δεσμεύονται από επαγγελματικό απόρρητο. Με τις προσθήκες του παραπάνω άρθρου ενισχύεται το πλαίσιο συνεργασίας των αρμόδιων αρχών των περ. α' και β' της παρ. 1 του άρθρου 6 με τις αρμόδιες αρχές που εποπτεύουν πιστωτικά ιδρύματα και χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς σύμφωνα με άλλες νομοθετικές πράξεις που συνδέονται με την εποπτεία των πιστωτικών ιδρυμάτων και των χρηματοπιστωτικών οργανισμών. Όπως προκύπτει από την υπ'αρ. 47) αιτιολογική σκέψη της Οδηγίας (ΕΕ) 843/2018, οι αρμόδιες αυτές αρχές θα πρέπει να μπορούν να συνεργάζονται και να ανταλλάσσουν εμπιστευτικές πληροφορίες, ανεξάρτητα από τον αντίστοιχο χαρακτήρα ή την κατάστασή τους. Προς τούτο, οι εν λόγω αρμόδιες αρχές θα πρέπει να έχουν επαρκή νομική βάση για την ανταλλαγή εμπιστευτικών πληροφοριών, η δε συνεργασία μεταξύ των αρμόδιων εποπτικών αρχών ΚΕΧ/ΧΤ και των φορέων προληπτικής εποπτείας δεν θα πρέπει να εμποδίζεται ακουσίως από την ανασφάλεια δικαίου που μπορεί να οφείλεται στην έλλειψη σαφών διατάξεων σε αυτόν τον τομέα.

Επί του άρθρου 26

Με το άρθρο 26 ενσωματώνεται η παρ. 37 του άρθρου 1 της Οδηγίας (ΕΕ) 2018/843, σύμφωνα με την οποία προστίθεται νέο άρθρο 34Γ στον ν. 4557/2018, το οποίο εισάγει παρεκκλίσεις όσον αφορά τις ρυθμίσεις του προηγούμενου άρθρου 34B.

Επί του άρθρου 27

Με το άρθρο 27 ενσωματώνεται η παρ. 39 (β) του άρθρου 1 της Οδηγίας 2018/843 και τροποποιείται το τελευταίο εδάφιο της παρ. 3 του άρθρου 35 του ν. 4557/2018. Η αντικατάσταση αυτή ενισχύει τον προστατευτικό χαρακτήρα της διάταξης όσον αφορά στην καλόπιστη γνωστοποίηση πληροφοριών σύμφωνα με το άρθρο 35 του ν. 4557/2018 από το υπόχρεο πρόσωπο και τους υπαλλήλους του, ακόμη και εάν αποδειχθεί ότι δεν υπήρξε παράνομη δραστηριότητα. Το ζήτημα αυτό είναι καίριο για την αποτελεσματικότητα του συστήματος της καταπολέμησης της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας, καθώς σύμφωνα και με την αιτιολογική σκέψη 41 της Οδηγίας (ΕΕ) 849/2015, υπήρξαν περιπτώσεις κατά τις οποίες οι εργαζόμενοι που ανέφεραν τις υποψίες τους απειλήθηκαν ή εκτέθηκαν σε εχθρικές ενέργειες.

Επί του άρθρου 28

Με το άρθρο 28 ενσωματώνονται η παρ. 28 του άρθρου 1 της Οδηγίας (ΕΕ) 2018/843 και η περ. α της παρ. 6 του άρθρου 3 της Οδηγίας (ΕΕ) 2019/2177. Αντίστοιχα, συμπληρώνεται η παρ. 4 του άρθρου 36 του ν. 4557/2018 με τα στοιχεία που θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τους η Τράπεζα της Ελλάδος και η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς σε συνεργασία με την Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών, προκειμένου να εκτιμήσουν τους νομικούς περιορισμούς

τρίτων χωρών υψηλού κινδύνου που μπορεί να εμποδίζουν την εφαρμογή κατάλληλων πολιτικών και διαδικασιών σύμφωνα με την παρ. 1 του ίδιου άρθρου.

Επίσης τροποποιείται η παρ. 6 του άρθρου 36 του ν. 4557/2018, η οποία αφορά στην ενσωμάτωση των προβλεπόμενων στον Κανονισμό (ΕΕ) 2018/1108 κριτηρίων, για την εφαρμογή της υποχρέωσης ορισμού κεντρικού σημείου επαφής στην Ελλάδα των εκδοτών ηλεκτρονικού χρήματος και των παρόχων υπηρεσιών πληρωμών. Η τροποποίηση αυτή δεν προβλέπεται στην Οδηγία (ΕΕ) 2018/843, ωστόσο συνιστά μια σημαντική διευκρίνιση επί της εν λόγω υποχρέωσης που επιτελεί εποπτικούς σκοπούς.

Επί του άρθρου 29

Με το άρθρο 29 ενσωματώνεται η παρ. 38 της Οδηγίας (ΕΕ) 2018/843 και προστίθεται παρ. 6 στο άρθρο 39 του ν. 4557/2018, αναφορικά με την αμελλητί ενημέρωση των αρμόδιων δικαστικών και εισαγγελικών αρχών και των κατά περίπτωση αρμόδιων αρχών επιβολής του νομού από τις αρμόδιες αρχές, σε περίπτωση τέλεσης ποινικών αδικημάτων.

Επί του άρθρου 30

Με το άρθρο 30 ενσωματώνεται η παρ. 20 του άρθρου 1 της Οδηγίας (ΕΕ) 2018/843 και τροποποιείται η παρ. 1 του άρθρου 49 του ν. 4557/2018. Στόχος της ρύθμισης είναι η εξασφάλιση της άμεσης και πλήρους πρόσβασης της Αρχής σε στοιχεία που επιτρέπουν την έγκαιρη εξακρίβωση των στοιχείων οποιωνδήποτε φυσικών ή νομικών προσώπων κατέχουν ακίνητη περιουσία, μέσω μητρώων ή ηλεκτρονικών συστημάτων ανάκτησης δεδομένων.

Επί του άρθρου 31

Με το τελευταίο άρθρο ορίζεται ως έναρξη ισχύος των διατάξεων του νόμου η ημερομηνία δημοσίευσής του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εξαιρουμένης της διάταξης της παρ. 5 του άρθρου 12 του ν. 4557/2018, όπως τροποποιείται με το άρθρο 7 του παρόντος, η ισχύς της οποίας αρχίζει από 10.7.2020, δεδομένου ότι τούτο ορίζεται στην υπό ενσωμάτωση Οδηγία 2018/843 (παρ. 42 του άρθρου 1 της Οδηγίας).

